

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
E-mails til jm@jm.dk

STRANDGADE 56
DK-1401 KØBENHAVN K
TEL. +45 32 69 88 88
FAX +45 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATO 25. 11. 2010
J.NR.
540.10/24328/HSC

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Anvendelse af peberspray som magtmiddel, undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum og udvidelse af behandlingsgarantien for indsatte i fængsler og arresthuse.)

Institut for Menneskerettigheder har med e-mail af 5. november 2010 fra Justitsministeriet modtaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Anvendelse af peberspray som magtmiddel, undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum og udvidelse af behandlingsgarantien for indsatte i fængsler og arresthuse) med anmodning om instituttets bemærkninger.

Med lovforslaget foreslås peberspray indført som magtanvendelsesmiddel over for indsatte i Kriminalforsorgens institutioner. Endvidere foreslås behandlingsgarantien for indsatte stofmisbrugere udvidet, således at også personer, som afsoner korte fængselsstraffe og varetægtsarrestanter, bliver omfattet. Endelig udvides muligheden for at foretage personundersøgelser mv. med henblik på at opspore ulovlige stoffer i Kriminalforsorgens institutioner.

1. Udvidelse af brugen af peberspray

Instituttet afgav den 12. januar 2009 høringssvar i forbindelse med indførelsen af forsøgsordningen vedrørende brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner. Endvidere har instituttet været hørt i forbindelse med indførelsen af brug af peberspray som magtmiddel for politiet, og instituttet har afgivet høringssvar den 29. oktober 2007. De betragtninger, som er anført i høringssvarene, har fortsat relevans i relation til det nu foreliggende lovforslag vedrørende udvidelse af brugen af peberspray. Høringssvarene vedhæftes denne mail til orientering.

Sundhedsstyrelsen har i en efterfølgende udtalelse af 3. marts 2009 om eventuelle medicinske skadevirkninger ved anvendelse af OC-spray/peberspray bl.a. konkluderet følgende:

"....

Der er beskrevet en række dødsfald fra USA, hvor andre forhold end OC synes at have været afgørende, på nær et tilfælde af dødsfald hos en person med astma. Da OC i givet fald vil blive anvendt på personer med ukendt sårbarhed - og i nogle tilfælde måske endda øget sårbarhed som fx kronisk sygdom og påvirkning med alkohol eller narkotika - bør evt. anvendelse begrænses mest muligt, og der bør derfor sikres mulighed for lægestilsyn af de eksponerede."

Det bemærkes, OC er en forkortelse af oleoresin capsicum, og at capsaicin er det aktive indholdsstof i peberspray.

- Det er fortsat instituttets opfattelse, at brugen af peberspray som magtmiddel bør minimeres under hensyn til, at der er tale om et magtmiddel udviklet med henblik på at påføre fysisk smerte i ikke ubetydelig grad, og at dette magtmiddel kan medføre alvorlige personskader.

Ved vurderingen af forsvarligheden af brugen af peberspray er det af betydning, at anden – mere indgribende – magtanvendelse begrænses, jf. herved bl.a. forarbejderne til den nugældende bestemmelse vedrørende forsøgsordningen, se bemærkningerne side 5 n.

En indikation af en sådan begrænsning kan aflæses i det statistiske materiale over anvendt magtanvendelse. Instituttet har herved noteret sig, at Kriminalforsorgens statistik for 2009¹ viser, at der alene var tale om 3 tilfælde af brug af peberspray for perioden 1. oktober 2009 til 31. december 2009, sammenholdt med 24 tilfælde af anvendelse af peberspray for perioden 1. oktober til 15. september 2010 og for samme periode 22 tilfælde af advarsler om brugen af samme.² Denne stigning er betydelig og giver anledning til bekymring. Området vil imidlertid først blive belyst statistisk med Statistik 2010 - og da kun for så vidt angår anvendelsen under forsøgsordningen.

- Det er instituttets opfattelse, at der bør være et særligt fokus på, at peberspray forbeholdes situationer, hvor der reelt er tale om et alternativ til anden alvorlig

¹ Kriminalforsorgens Statistik 2009, s. 49, Tabel 5.9, Magtanvendelse. Art.

² Se lovforslagets almindelige bemærkninger side 6n.

magtanvendelse. Dette kan eksempelvis ske ved en nærmere redegørelse for brugen af dette magtmiddel i forbindelse med den årlige statistik fra Kriminalforsorgen, hvor brugen af dette magtmiddel kan sammenholdes med en eventuel nedgang af brug af andre magtmidler eller ved en egentlig evaluering af brugen af peberspray i Kriminalforsorgens institutioner. En indberetningsordning fra institutionerne til Kriminalforsorgen kunne ligeledes overvejes.

Instituttet kan henvise til, at FN's Torturkomite har bifaldet et forbud mod tvangsmidler i form af sprays, som irriterer eller hæmmer åndedrættet, i forbindelse med fangetransporter mv.³ En sådan begrænsning bør efter instituttets opfattelse fortsat overvejes i dansk ret.⁴

Brug af peberspray kan falde inden for anvendelsesområdet af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3, såfremt magtanvendelsen har været uforholdsmæssig. Hvis peberspray eksempelvis anvendes på personer, som er under indflydelse af narkotika, er der grund til at overveje, om brugen af peberspray kan udløse andre og mere alvorlige bivirkninger end de skitserede, og om magtanvendelsen af den grund må anses for uforholdsmæssig.

Endelig er det instituttets opfattelse, at der bør udvises forsigtighed ved en eventuel udvidelse af brugen af peberspray til at omfatte almindelig personlig udrustning på særlige afdelinger, som tilkendegivet af de institutioner, som har været involveret i forsøgsordningen. Ved en sådan brug optrappes det generelle trusselsniveau over for de indsatte med risiko for en optrapning af konflikter mellem personale og indsatte.

2. Behandlingsgaranti for indsatte i fængsler og arresthuse

Det er af afgørende betydning, at stofmisbrugere, som er motiveret for at komme ud af et misbrug, hurtigst muligt kommer i behandling - også med henblik på at forebygge/forhindre at den indsatte begår ny kriminalitet efter løsladelse.

- Instituttet finder det positivt, at behandlingsgarantien for stofmisbrugere - indsat i kriminalforsorgens fængsler og arresthuse - udvides, således at garantien også

³ Switzerland, CAT, A/60/44 (2005) 28 at paras. 63-65 (concluding observations) 63.

"The Committee notes the following positive aspects:

(a) The ban, proposed by the draft federal law regulating the use of force by police during deportations and during the transport of detainees ordered by a federal authority, on all restraint methods which restrict breathing as well as on the use of irritant or incapacitating sprays; ...". Forbuddet er efterfølgende gennemført i Schweiz.

⁴ Af skrivelse nr. 79 af 30. september 2009 om bekendtgørelse for forsøgsordningen med peberspray fremgår som eksempel, at anvendelse af magt kan ske for at forhindre en fanges rømning under en transport.

kommer til at omfatte varetægtsarrestanter og personer, der afsoner en kort fængselsstraf.

3. Udvidelse af muligheden for at foretage undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum

Udvidelsen har sin baggrund i at øge undersøgelsesernes effektivitet, herunder i forbindelse med undersøgelse af hele afdelinger og grupper af indsatte.

- Den foreslåede udvidelse af bestemmelserne i straffuldbydelseslovens §§ 60, stk. 1, og 62, stk. 1, hvorefter Direktoratet for Kriminalforsorgen tillige kan foretage undersøgelser af indsatte person og opholdsrum og herunder om nødvendigt anvende magt, rejser efter instituttets opfattelse ikke menneskeretlige spørgsmål.

4. Undersøgelse af indsatte og besøgende ved anvendelse af narkotikahunde

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at nægter en indsat eller en besøgende at lade sig undersøge ved hjælp af en narkotikahund, vil en sådan undersøgelse ikke blive gennemført, henset til blandt andet principperne om skånsomhed og proportionalitet, jf. herved straffuldbydelseslovens § 60, stk. 3 og 4. Regler om anvendelse af narkotikahunde vil blive fastsat administrativt inden for rammerne af straffuldbydelseslovens § 52.

- Instituttet har på baggrund af det - forudsatte - forudgående samtykke fra de berørte personer ikke bemærkninger af menneskeretlig karakter til en fremtidig brug af narkotikahunde.

Der henvises til justitsministeriets j.nr. 2010-730-1220.

Med venlig hilsen

Jonas Christoffersen
Direktør

Justitsministeriet
Lovafdelingen
E-mailes til jm@jm.dk

INSTITUT FOR
MENNESKERETTIGHEDER

STRANDGADE 56 · 1401 KØBENHAVN K
TLF. 32 69 88 88
FAX 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATO 12/1-09
J.NR.
540.30.19789

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)

Institut for Menneskerettigheder har med e-mail af 11. december 2008 modtaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) med anmodning om instituttets bemærkninger. Med lovforslaget foreslås indsat en hjemmel i straffuldbyrdelsesloven, således at justitsministeren kan iværksætte en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner. Hensigten med lovforslaget er at indhøste erfaringer med brug af peberspray og herefter vurdere, om peberspray bør indføres som permanent magtmiddel i Kriminalforsorgens institutioner. Forsøgsordningen forventes iværksat i udvalgte institutioner i en 1-årig periode. Peberspray er indført som magtmiddel for det danske politi siden 1. januar 2008 efter en forsøgsordning, ligesom bl.a. den svenske kriminalforsorg har anvendt peberspray som magtmiddel siden 2006.

1. Baggrund

Efter straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 1, kan en institution under Kriminalforsorgen anvende magt over for en indsat i nærmere angivne situationer, herunder for at afværge truende vold. Magtanvendelse kan ifølge samme bestemmelses stk. 2 ske ved greb, skjold, stav og tåregas. Magtanvendelsen skal ske ud fra et proportionalitetsprincip, se nærmere samme bestemmelses stk. 3 og ud fra et skånsomhedsprincip, se stk. 4. Endvidere fastsætter magtanvendelsesbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 382 af 17. maj 2001) de nærmere regler om anvendelsen af de enkelte magtmidler.

Ifølge bemærkningerne side 6 viser erfaringer, at brugen af peberspray kan medvirke til at begrænse anvendelsen af andre mere indgribende magtmidler, og i visse tilfælde har alene truslen om anvendelse af peberspray været tilstrækkelig til at hindre yderligere voldelige handlinger mv.

Det fremgår videre af lovforslagets bemærkninger, at der som led i forsøgsordningen vil blive fastsat nærmere regler om anvendelsen af peberspray som magtmid-

del over for indsatte, herunder eksempelvis hvornår peberspray må bæres, at der så vidt muligt forudgående skal advares om, at peberspray vil blive brugt, hvis et påbud ikke efterkommes, ligesom gener så vidt muligt og i fornødent omfang skal afhjælpes. Personale vil endvidere modtage undervisning i brugen af peberspray forud for, at forsøgsordningen iværksættes.

2. Vurderingsgrundlag

I forbindelse med indførelsen af brug af peberspray som magtmiddel for politiet afgav instituttet et høringssvar af 29. oktober 2007. Høringssvaret er vedhæftet dette svar til orientering.

Af høringssvaret fremgår bl.a., at Sundhedsstyrelsen dengang konkluderede, at ud fra et sundhedsmæssigt synspunkt var der al mulig grund til at fastholde et forbud mod anvendelse af peberspray uden et meget snævert defineret politiformål. Desuden burde peberspray efter Sundhedsstyrelsens vurdering kun anvendes af særligt uddannet personel efter særlig instruks¹.

3. Instituttets vurdering

Det er instituttets opfattelse, at der fortsat er uafklarede helbredsmæssige risici knyttet til anvendelsen af peberspray, eksempelvis i forhold til personer, som lider af astma, idet anvendelsen af peberspray bl.a. påvirker luftvejene. Anvendelsen af peberspray kan endvidere medføre alvorlige læsioner af hornhinden. Instituttet finder fortsat, at der bør foretages nærmere undersøgelser af bivirkninger ved anvendelsen af peberspray.

På denne baggrund bør anvendelsen af peberspray derfor efter instituttets vurdering undergives en detaljeret regulering af de situationer og omstændigheder, hvorunder peberspray kan anvendes, *inden* en eventuel forsøgsperiode iværksættes. Brugen af peberspray som magtmiddel bør således minimeres under hensyn til de mulige alvorlige personskader, som brugen af peberspray kan medføre. Instituttet har herved noteret sig, at magtanvendelse i Kriminalforsorgens institutioner i 2007 primært vedrørte brug af håndkraft (greb), at stav og skjold næsten ikke anvendtes, og at tåregas ikke blev anvendt. Instituttet kan samtidigt henvise til, at FN's Torturkomite har bifaldet et forbud mod tvangsmidler i form af sprays, som irriterer eller hæmmer åndedrættet, i forbindelse med fangetransporter mv.².

Instituttet finder afslutningsvis anledning til at påpege, at brug af peberspray - ligesom andre magtmidler - kan falde inden for anvendelsesområdet af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3, såfremt magtanvendelsen

---

¹ 2006-07 – Svar på § 20-spørgsmål: Om peberspray. Spm. nr. S 2384. Justitsministeren (Lene Espersen) svar til Hans Kristian Skibby.

² Switzerland, CAT, A/60/44 (2005) 28 at paras. 63-65 (concluding observations) 63.

“The Committee notes the following positive aspects:

(a) The ban, proposed by the draft federal law regulating the use of force by police during deportations and during the transport of detainees ordered by a federal authority, on all restraint methods which restrict breathing as well as on the use of irritant or incapacitating sprays; ...”

har været uforholdsmæssig, ligesom der ved bedømmelsen af anvendelsen af peberspray må lægges særskilt vægt på, at dette magtmiddel er udviklet med henblik på at påføre fysisk smerte i ikke ubetydelig grad.

Der henvises til justitsministeriets j.nr. 2008-730-0789.

Med venlig hilsen

Jonas Christoffersen
Direktør

Notat vedrørende

Ændring af bekendtgørelse om politiets anvendelse af visse magtmidler mv. (indføring af peberspray som nyt magtmiddel)

1. Baggrund

Institut for Menneskerettigheder har med Justitsministeriets brev af 26. september 2007 modtaget Udkast til ændring af bekendtgørelse nr. 978 af 21. september 2004 om politiets anvendelse af visse magtmidler mv. i høring. Udkastet indebærer en ændring, hvorefter peberspray indføres som nyt magtmiddel for ansatte i dansk politi. Anvendelsen af peberspray reguleres efter samme principper som anvendelsen af politiets øvrige magtmidler.

2. Vurderingsgrundlag

Ved vurderingen af udkastet har instituttet alene inddraget den menneskeretlige beskyttelse, således som den er udtrykt i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) artikel 2, artikel 3 og i FNs Konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf artikel 16, stk. 1.

EMRK artikel 2 indeholder beskyttelse af ethvert menneskes ret til livet og har følgende ordlyd:

Stk. 1. Ethvert menneskes ret til livet skal beskyttes ved lov. Ingen må forsætligt berøves livet undtagen ved fuldbyrdelse af en dødsdom, afsagt af en domstol i tilfælde, hvor der ved lov er fastsat dødsstraf for den pågældende forbrydelse.

Stk. 2. Berøvelse af livet betragtes ikke som sket i modstrid med denne artikel, når den er en følge af magtanvendelse, der ikke går ud over det absolut nødvendige:

- a) for at forsvare nogen mod ulovlig vold;
- b) for at iværksætte en lovlig anholdelse eller forhindre flugt fra lovlig frihedsberøvelse;
- c) for lovligt at undertrykke optøjer eller opstand.

Artikel 3 indeholder et absolut forbud mod tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf og har følgende ordlyd:

Ingen må underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Endvidere indeholder EMRK artikel 8 af retten til respekt for privatlivet, herunder den fysiske, psykiske og moralske integritet og kan i visse tilfælde være en subsidiær bestemmelse i forhold til EMRK artikel 3, såfremt intensitetskravet ikke er anset for opnået i forhold til den primære bestemmelse.

Artikel 16 i FNs Konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf forhindrer handlinger, som indebærer grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, som ikke udgør tortur, når sådanne handlinger er foretaget af en offentligt ansat eller en anden person, der virker i embeds medfør eller med en sådan persons samtykke eller indvilligelse.

Artikel 16 har følgende ordlyd:

1. Enhver deltagende stat skal på ethvert territorium under sin jurisdiktion påtage sig at forhindre andre handlinger, som indebærer grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, som ikke udgør tortur som defineret i artikel 1, når sådanne handlinger er foretaget af eller på opfordring af en offentligt ansat eller en anden person, der virker i embeds medfør eller med en sådan persons samtykke eller indvilligelse. I særdeleshed skal de forpligtelser, der er indeholdt i artiklerne 10, 11, 12 og 13 anvendes således, at henvisninger til andre former for grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf træder i stedet for henvisninger til tortur.

3. Instituttets vurdering

3.1 Brugen af ikke-dødelig magtanvendelse

Beskyttelsen af retten til livet omfatter myndighedspersoners magtanvendelse og brug af våben og har betydning i tilfælde, hvor en person afgår ved døden under anholdelse eller frihedsberøvelse. Magtanvendelse, der resulterer i dødsfald, er ikke i strid med artikel 2, såfremt det sker for at varetage et af de i artikel 2 opregnede formål, og det ikke går ud over "det absolut nødvendige".

FNs Komité mod Tortur har i de sidste sammenfattende iagttagelser (Concluding Observations) vedrørende Danmark udtrykt bekymring over antallet af dødsfald, der skyldes politiets brug af skydevåben.¹

---

¹ CAT/C/DNK/CO/5 af 16. maj 2007, Excessive use of force, including killings, by law enforcement officials, punkt 16.

Instituttet finder det i lyset heraf som udgangspunkt positivt, at der med introduktionen af peberspray indføres et nyt ikke-dødeligt middel til magtanvendelse, især – men ikke kun – i de sager hvor politibetjente møder psykisk syge personer bevæbnet med slag- eller stikvåben for enten at forsvare sig, gå til angreb eller gøre skade på sig selv.

Behovet for ikke-dødelige magtanvendelsesmidler understreges aktuelt af en række sager, hvor politiets brug af skydevåben har ført til dødsfald.

3.2. Anvendelse af peberspray

Anvendelsen af peberspray giver anledning til at vurdere, om det menneskeretlige torturforbud medfører begrænsninger i adgangen til at anvende peberspray som led i politiets magtanvendelse.

Torturforbudet er absolut og forbyder tortur og umenneskelig og nedværdigende behandling eller straf, og forbuddet gælder uanset offerets adfærd.

3.2.1. Intensiteten af brugen af peberspray

For at en handling falder ind under anvendelsesområdet af EMRK artikel 3, kræves det at behandlingen overstiger et vist minimum af intensitet. Vurderingen foretages konkret og inddrager sagens omstændigheder.

I forhold til, om politiets anvendelse af peberspray er stridende mod artikel 3, er Instituttet opmærksomt på, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol ikke fandt krænkelse i sagen *Oya Ataman mod Tyrkiet*, dom af 25.12.2006, der omhandlede opløsning af en demonstration, hvor demonstranterne blev udsat for peberspray. Dette kan dog efter instituttets opfattelse ikke tages som udtryk for, at anvendelsen af peberspray aldrig vil være i strid med artikel 3. I den pågældende sag blev påstanden afvist, da klager ikke kunne underbygge sin påstand ved hjælp af for eksempel en lægelig undersøgelse af de skadelige virkninger (jf. dommens punkt 26).²

Da præmisserne i dommen angår bevismæssige overvejelser, kan dommen efter instituttets opfattelse ikke understøtte en antagelse om, at anvendelsen af peberspray *per se* ikke opnår det krav om et minimum af intensitet, som en behandling af sagen under artikel 3 kræver.

Ifølge politiets egne oplysninger påføres en person udsat for peberspray fysisk smerte som øjenkrampe, hudsvien, slimhindeirritation og luftvejspåvirkning i form af hoste, hvilket tilsammen giver desorientering og stort ubehag for den ramte.³

² Dommen er kort omtalt i Jon Fridrik Kjølbro, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, 2. Udgave side 182 og 191. Særligt kunne henvisningen på side 182 læses som om minimumstærsklen ikke er nået ved anvendelsen af peberspray.

³ Kilde: Politiforbundet: <http://www.politiforbund.dk/show.php?sec=1&area=4&show=908>)

Sundhedsstyrelsen har til Folketinget oplyst, at det aktive indholdsstof i peberspray, *capsaicin*, virker ved, at det giver en stærk og umiddelbar irritation af slimhinderne. Sundhedsstyrelsen har endvidere oplyst, at der i USA har været en del dødsfald efter anvendelse af peberspray, men at man dog kun i et enkelt tilfælde, hvor den afdøde var astmatiker, anså det for rimeligt sikkert, at dødsårsagen var peberspray. Derudover fremgår det af Sundhedsstyrelsens udtalelse, at der findes rapporter om, at anvendelsen af peberspray kan medføre alvorlige læsioner af hornhinden. Sundhedsstyrelsen konkluderer, at der ud fra et sundhedsmæssigt synspunkt er al mulig grund til at fastholde et forbud mod anvendelse af peberspray uden et meget snævert defineret politiformål. Desuden bør peberspray efter Sundhedsstyrelsens vurdering kun anvendes af særligt uddannet personel efter særlig instruks.⁴

I lyset af disse oplysninger er det instituttets opfattelse, at anvendelsen af peberspray som udgangspunkt må anses at opfylde kravet om et minimum af intensitet i det menneskeretlige torturforbud, og efterlyser nærmere undersøgelser af bivirkningerne ved anvendelsen af peberspray.

3.2.2. Proportionalitetskravet ved magtanvendelse

Ved vurdering af, om myndigheders behandling af personer er i strid med artikel 3, skal der foregå en vurdering af, hvorvidt magtanvendelsen har været forholdsmæssig, samt de samlede omstændigheder ved episoden.

En vurdering af, om fysisk magtanvendelse har været absolut nødvendig skal vurderes i lyset af politiets handlinger eller undladelser. Der kan således opstå en situation, der udvikler sig alvorligt, hvor myndighederne kan ifalde ansvar, da der burde være grebet ind tidligere. Ligeledes kan myndighedernes adfærd i visse tilfælde fremprovokere modstand, og magtanvendelse kan derfor ikke i alle henseender retfærdiggøres.

Instituttet er således af den opfattelse, at politiets brug af peberspray falder inden for torturforbudets anvendelsesområde, såfremt magtanvendelsen har været uforholdsmæssig, set i lyset af de samlede omstændigheder ved episoden.

I forbindelse med indførelse af peberspray som magtanvendelsesmiddel bemærker instituttet, at anvendelsen af peberspray i en række specifikke situationer giver anledning til at overveje, om andre og mindre indgribende midler kan anvendes.

Generelt må der i lyset af de ikke ubetydelige helbredsmæssige farer, som en person, der udsættes for peberspray, risikerer, og som Sundhedsstyrelsen anfører, redegøres for, hvorvidt det er muligt på anden vis at pacificere et farligt individ, uden at denne påføres unødigt smerte.

---

⁴ 2006-07 – Svar på § 20-spørgsmål: Om peberspray. Spm. nr. S 2384. Justitsministeren (Lene Espersen) svar til Hans Kristian Skibby.

I de tilfælde, hvor formålet med anvendelse af peberspray primært er midlertidigt at fratage en person synssansen for lettere at pacificere denne, er det ligeledes nødvendigt at opliste mulige alternative midler.

Hvis peberspray anvendes på berusede personer eller personer under indflydelse af stoffer eller medikamenter, er der derudover grund til at overveje, om brugen af peberspray kan udløse andre og mere alvorlige bivirkninger end de skitserede, og om magtanvendelsen af den grund må anses for uforholdsmæssig.

Instituttet anbefaler derfor, at der foretages identifikation af magtmidler, der må anses som egnede alternativer til anvendelse af peberspray for dermed at sikre, at et mindre frem for et mere indgribende magtmiddel altid anvendes.

Instituttet bemærker endvidere, at FNs Tortur Komité har haft lejlighed til at vurdere anvendelsen af alternative magtmidler til dødelige våben i dens sammenfattende i agttagelser, for så vidt angår USAs brug af *electrochock devices*. Denne form for magtmiddel er anvendt som alternativ til våben, men har i en række tilfælde resulteret i dødsfald. Komitéen udtaler sin alvorlige bekymring i forhold til opfyldelse af forpligtelsen i artikel 16 og anbefaler, at staten overvejer brugen af dette magtmiddel, og at der udarbejdes snævre retningslinjer for brugen, så magtmidlet kun anvendes, hvor dødelige våben ellers ville være blevet anvendt. Det anbefales ligeledes at undlade anvendelsen af *elektrochok devices* imod personer, der allerede er i politiets varetægt.⁵

Såfremt det antages, at brugen og følgerne af "electroshock devices" og peberspray er sammenlignelige, må det efter instituttets vurdering være i bedre overensstemmelse med Torturkomitéens anbefalinger udelukkende at anvende peberspray i de tilfælde, hvor der ellers ville være blevet anvendt tjenestepistol, samt at præcisere forbuddet i forhold til anvendelse af peberspray på personer, der allerede er i politiets varetægt.

Instituttet finder endelig anledning til at bemærke, at der kan bestå en særlig risiko for, at peberspray misbruges i modstrid med torturforbudet på grund af den relativt lette anvendelse af dette magtmiddel. Der er således set eksempler fra udlandet på, at allerede pacificerede arrestanter er blevet udsat for anvendelsen af peberspray eller lignende magtmidler. Magtanvendelsen vil i sådanne tilfælde ikke være forholdsmæssig og vil derfor efter instituttets opfattelse kunne anses som en krænkelse af torturforbudet. For at undgå sådanne krænkelse anbefaler instituttet, at der udarbejdes detaljerede retningslinjer for brugen af peberspray, der specifikt tager højde for denne risiko for misbrug.

---

⁵ CAT/C/USA/CO/2 af 25. juli 2006 punkt 35.

4. Ligebehandlingsmæssige konsekvenser

Forslaget ses ikke at have ligebehandlingsmæssige konsekvenser.

5. anbefalinger

Det anbefales, at der udarbejdes detaljerede retningslinjer for brugen af peberspray, der specifikt tager højde for risiko for misbrug, som kan føre til en krænkelse af artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og artikel 16 i FNs Konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Særligt om de enkelte bestemmelser har instituttet følgende kommentar til i højere grad at tilgodese kravet om proportionalitet:

I forhold til udkastets § 25 a) nr. 5, der er formuleret således: "at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres aktiv modstand,..” anbefales det, at der tilføjes "*og anden og mindre indgribende magtanvendelse skønnes åbenbart uegnet*".

Nogle af de hensyn, der kan gøres gældende i forhold til anvendelsen af peberspray, er sammenfaldende med dem, der anvendes i forbindelse med anvendelse af gas som magtmiddel. Fx i forbindelse med anvendelse i lukkede rum, i større forsamlinger og ved anvendelse, hvor forbigående vil kunne blive ramt. Instituttet anbefaler derfor, at det overvejes, om en bestemmelse svarende til § 23 (anvendelse af gas) i Bekendtgørelsen om politiets anvendelse af visse magtmidler mv., bringes i anvendelse i forhold til brugen af peberspray med de ændringer, som skønnes nødvendige.

Ordlyden af bekendtgørelsens § 23 er:

“Ved vurderingen af om og i givet fald hvordan gas skal anvendes, skal politiet tage hensyn til omfanget af eventuelle gener, som for udenforstående vil være forbundet med at anvende gas. Ved denne vurdering skal det bl.a. indgå, om den påtænkte anvendelse af gas vil skulle finde sted i et tættere bebygget område eller nær daginstitutioner, skoler, plejehjem eller lignende. Der skal endvidere ved vurderingen tages hensyn til, hvordan vejr- og vindforholdene vil påvirke anvendelsen af gas.”

6. Sammenfatning

Det er instituttets opfattelse, at introduktionen af et ikke-dødeligt magtmiddel som udgangspunkt er positivt, såfremt det vil resultere i et fald i antallet af dødsfald foranlediget af politiets brug af skydevåben.

Der er fortsat uafklarede betydelige helbredsmæssige risici knyttet til anvendelsen af peberspray, særligt i forhold til påvirkede/berusede personer og særligt set i

lyset af, at anvendelsen af peberspray påvirker luftvejene, samt at anvendelsen af peberspray kan medføre alvorlige læsioner af hornhinden.

I lyset heraf, er det instituttets opfattelse, at anvendelsen af peberspray som udgangspunkt må anses at opfylde kravet om et minimum af intensitet i det menneskeretlige torturforbud, og efterlyser nærmere undersøgelser af bivirkningerne ved anvendelsen af peberspray.

Instituttet er af den opfattelse, at politiets brug af peberspray falder inden for artikel 3s anvendelsesområde, såfremt magtanvendelsen har været uforholdsmæssig, set i lyset af de samlede omstændigheder ved episoden, især da dette magtmiddel er udviklet med henblik på at påføre fysisk smerte i ikke ubetydelig grad.

Instituttet anbefaler derfor, at der foretages identifikation af magtmidler, der må anses som egnede alternativer til anvendelse af peberspray for dermed at sikre, at et mindre frem for et mere indgribende magtmiddel altid anvendes.

Det er efter instituttets vurdering bedre i overensstemmelse med FNs Komité mod Torturs anbefalinger udelukkende at anvende peberspray i de tilfælde, hvor der ellers ville være anvendt tjenestepistol, samt at præcisere forbuddet mod anvendelse af peberspray på personer, som allerede er i politiets varetægt.

For i højere grad at tilgodese proportionalitetshensyn anbefaler instituttet, at der til § 25 a) nr. 5 tilføjes "og anden og mindre indgribende magtanvendelse skønnes åbenbart uegnet".

Det anbefales, at en bestemmelse svarende til den nuværende § 23 i Bekendtgørelsen (anvendelse af gas) også indføres, med de ændringer der skønnes nødvendige, for så vidt angår anvendelsen af peberspray.

GADEJURISTEN

Værnedamsvej 7A, 1. • DK-1819 Frederiksberg C • SE nr. 25 04 84 82 • mba@gadejuristen.dk • www.gadejuristen.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Fax: 33 93 35 10
jm@jm.dk

25. november 2010

Vedr.: Gadejuristens hørings svar til Forslag til Lov ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Gadejuristen skal hermed fremkomme med hørings svar Forslag til Lov ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Med venlig hilsen

Gadejuristen

Emil Kiørboe
Projektmedarbejder

Marie Budtz Andersen
Jurist

Vedrørende forslag til udvidelse af behandlingsgarantien for indsatte i fængsler og arresthuse

Gadejuristen skal indledningsvis udtrykke vores positive indstilling til den foreslåede ændring af § 45 a, stk. 1. Det er efter Gadejuristens opfattelse vltigt, at indsatte der afsoner straf under 3 måneder samt varetægtsarrestanter ikke afskæres fra behandling i det tidsrum, de opholder sig i kriminalforsorgens institutioner.

Gadejuristen skal dog foreslå, at undtagelsen til retten til vederlagsfri behandling vedrørende den indsatte egnethed og motivation ligeledes udgår.

Gadejuristen foreslår således, at der i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1162 af 5. oktober 2010, i stedet foretages følgende ændring:

I § 45 a, stk. 1, udgår "medmindre vedkommende forventes løsladt inden for 3 måneder eller ikke skønnes egnet og motiveret til behandling".

Begrundelse:

I serviceloven § 101, der vedrører stofbrugeres ret til behandling udenfor kriminalforsorgens institutioner, er der ikke adgang til at afskære borgere med stofproblematikker retten til behandling ud fra en vurdering af borgerens egnethed eller motivation.

Modtagelse af tilbud om behandling bygger på frivillighedsprincippet, hvorfor det overordnet må antages, at indsatte der udtrykker ønske om behandling, ligeledes er motiverede for behandling. Indholdet af begrebet motivation fremtræder uklart, når det optræder i behandlingssystemet, men det antages almindeligvis, at alle typer af behandling bør indeholde motiverende elementer, idet ambivalens er et almindeligt forekommende fænomen hos mennesker som søger stofbehandling.

Trods begrebets uklarhed optræder motivationsarbejde altså som en fast integreret del af behandlingen, og kan således ikke give adgang til at afskære borgeren fra kravet på behandling efter serviceloven § 101. Spørgsmålet om borgerens motivation er således et tema, der arbejdes med i behandlingen, men som omvendt ikke kan begrunde, at man afskæres fra retten til behandling.

Fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt synes det meget betænkeligt, at der åbnes adgang for at et uklart begreb, der indgår som en fast integreret del af selve behandlingen i det almindelige behandlingssystem, kan begrunde, at man afskærer borgere fra retten til at modtage behandling i kriminalforsorgens institutioner.

Det er Gadejuristens opfattelse, at målgruppen for behandling efter straffuldbyrdelseslovens § 45 a svarer til målgruppen efter serviceloven § 101.

Falder man indenfor denne målgruppe vil man per definition være egnet til behandling. Der kan

være andre problemer, der er så overvældende, at man kun i begrænset omfang vil kunne yde effektiv behandling, hvorfor kravet om en helhedsorienteret sagsbehandling forudsætter, at man sætter ind med relevant hjælp til de øvrige problemstillinger. Der stilles ligeledes krav om et individuelt tilrettelagt behandlingsforløb, hvorfor man i disse tilfælde må tage stilling til, hvor intensiv behandlingen bør være, hvilke temaer der bør arbejdes med i behandlingen mv.

I vejledningen til servicelovens § 101 fremgår, at der bør være mulighed for individuelt tilpassede behandlingstilbud til alle borgere omfattet af målgruppen. Der ydes derfor i det almindelige behandlingssystem en bred vifte af forskelligartede tilbud. Såfremt man ikke indenfor kriminalforsorgen kan yde et individuelt tilbud til den indsatte, bør man se på hvilke muligheder der findes i det almindelige behandlingssystem, jf. normalitetsprincippet og Skrivelse nr. 147 af 27. december 2006 om behandlingsgaranti for indsatte stofmisbrugere.

Det er endvidere uklart, hvem der skal skønne, om den indsatte er egnet til eller motiveret for behandlingen. I første instans vil det formentlig være institutionen, der skal træffe denne afgørelse, mens det er uklart på hvilken baggrund. Såfremt det forudsættes, at der lægges vægt på udtalelser fra eventuelle tidligere behandlingsforløb eller forsøg, må man rette opmærksomheden mod, at den behandling der hovedsageligt ydes i kriminalforsorgens institutioner, varetages af private institutioner ofte med en afgrænset behandlingsideologi. Såfremt den indsatte ikke kunne ydes hjælp efter denne behandlingsmetode, må andet naturligvis prøves, mens man ikke heraf kan udlede, at borgeren ikke er egnet eller motiveret for behandling.

Med den nuværende formulering synes der mulighed for, at borgeren må bære risikoen for, at der ikke kan findes et passende behandlingstilbud ved, at denne mister retten til behandling.

Vedrørende forslag om indførelse af narkotikahunde

Gadejuristen besidder ikke særlig sagkundskab vedrørende narkotikahundenes evner, men har indgående kendskab til en del af den målgruppe, der formentlig vil blive udsat for dette indgreb. Vi tillader os derfor at rejse en del spørgsmål og bekymringer vedrørende indførelsen af narkotikahunde til undersøgelse af personer i kriminalforsorgens institutioner.

Narkotikahunde anvendes på forskellige måder i flere lande, og har medført en del debat om hensigtsmæssigheden af dette redskab. Udenlandske undersøgelser har peget på, at narkotikahunde har en meget lav succesrate, når de skal identificere personer, der besidder illegale rusmidler.

Til eksempel kan nævnes en undersøgelse¹ af Ombudsmanden i New South Wales, Australien, der slog fast, at det kun var i 26 % af de tilfælde, hvor hundene havde markeret for stofbesiddelse, at

¹ NSW Ombudsman, Review of the *Police Powers (Drug Detection Dogs) Act 2001*, <http://www.ombo.nsw.gov.au/show.asp?id=431>

- der rent faktisk var besiddet illegale rusmidler. I denne undersøgelse var der altså tale om, at 74 % af tilfældene var falske positive udfald.

Uanset om danske narkotikahunde og ændrede omstændigheder måtte betyde en lavere andel falske positive udfald, giver forekomsten af disse fortsat anledning til bekymring, ligesom det kan frygtes, at disse kan foranledige flere legemsundersøgelser af mere indgribende karakter.

Man kan bl.a. frygte, at et falsk positivt udfald vil medføre, at der vil blive foretaget et øget antal resultatløse legemsundersøgelser eller lignende indgribende foranstaltninger. Dette fordi Kriminalforsorgens personale i sagens natur ikke vil finde stof ved en efterfølgende legemsbesigtigelse, jf. straffuldbyrdelsesloven § 60, stk. 1. Det er endvidere uklart, om narkotikahundens markering alene kan anses for at opfylde betingelserne for legemsundersøgelse i straffuldbyrdelsesloven § 60, stk. 2, om bestemte grunde til at antage at den indsatte er i uretmæssig besiddelse af effekter (narkotika).

En legemsundersøgelse er i sig selv et intensivt indgreb, så meget desto mere, når legemsundersøgelsen viser sig at være resultatløs – og dermed unødvendig.

I de tilfælde hvor hundene faktisk kan identificere lugt af stoffer, kan det tillige tænkes, at den undersøgte på et tidligere tidspunkt har haft omgang med illegale stoffer uden dog på tidspunktet for undersøgelsen at være i besiddelse heraf. Der kan for eksempel være tale om en besøgende, der selv bruger stoffer eller har haft samkvem med andre personer, der har haft omgang med illegale stoffer. Den overvejende del af fængselspopulationen i Danmark bruger stoffer og deres sociale netværk udenfor fængslet vil som en følge heraf også ofte selv aktuelt være stofbrugere.

Ifølge ovennævnte ombudsmandsrapport oplyste 59 % de undersøgte, hvis prøver havde et falsk positivt udfald, at de havde haft en vis forudgående kontakt med stoffer forstået på den måde, at de enten havde opholdt sig på et sted, hvor der fx havde været røget hash eller, at de på anden måde havde haft kontakt med stoffet.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at den besøgende kan afslå at lade sig undersøge, og at det herefter vil bero på en konkret vurdering, hvorvidt den besøgende afvises. For de fleste besøgende må det dog antages, at de i praksis vil blive afvist, såfremt de afviser at lade sig undersøge af en narkotikahund.

Det er hertil uklart, hvorvidt hundens markering med efterfølgende resultatløs besigtigelse af ydre beklædning og medbragte effekter kan medføre afvisning.

Af Kriminalforsorgens eget principprogram om normalisering følger det bl.a., at kontakten til nærmiljøet bevares og så normalt et liv inden for fængslet muliggøres. Bl.a. også ved, at besøg fra venner og familie.

Gadejuristen frygter, at indførelse af disse regler vil medføre en kraftig stigning i omfanget af resultatløse legemsundersøgelser af indsatte samt afvisning af besøgende, mens det synes uklart, at anvendelse af hunde skulle have en reducerende effekt i forhold til omfanget af narkotika i

◦ **Kriminalforsorgens institutioner.**

◦ **Gadejuristen frygter endvidere, at indførelsen af narkotikahunde i de danske fængsler kan være egnet til at skabe øget forråelse og institutionalisering af fængselsmiljøet.**

FÆNGSELSFORBUNDET

Hovedkontoret
Ramsingsvej 28 A,
2500 Valby
Telefon 72 55 99 76- Telefax 72 55 99 90
Email: ff@faengselsforbundet.dk

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

København 25.11.10
Journal nr.

Høringsvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Anvendelse af peberspray som magtmiddel, undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum og udvidelse af behandlingsgarantien for indsatte i fængsler og arresthuse.)

1. Peberspray

Fængselsforbundet kan tilslutte sig Direktoratet for Kriminalforsorgens opfattelse af, at forsøgsperioden med peberspray har opfyldt de på forhånd stillede forventninger til ordningen.

Såfremt ordningen indføres permanent, er det Fængselsforbundets holdning, at pebersprayen bør opbevares på afdelingskontorerne sammen med håndjern og stav i et aflåst skab således, at det vil være muligt at få adgang til disse sikringsmidler inden for kort tid.

På afdelinger med særlig problematiske indsatte, bør det overvejes om peberspray skal indgå i den daglige uniformering. Det samme gælder for nattjeneste, hvor bemanningen er væsentlig lavere end i dagtimerne. Arresthus-sektoren har flere små arresthuse hvis bemanning ligger på et minimum, hvorfor det ligeledes her kan overvejes at indføre pebersprayen som en del af den daglige uniformering. Det er Fængselsforbundets opfattelse, at dette vil bringe større tryghed ind i hverdagen, for personalet.

I forbindelse med lægeligt tilsyn efter brug af peberspray er det Fængselsforbundets holdning, at de nuværende retningslinjer for lægetilsyn efter en magtanvendelse ikke kræver ændringer.

2. Undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum

Fængselsforbundet har ingen bemærkninger til, at loven ændres således, at også Direktoratet for Kriminalforsorgen kan foretage undersøgelser af indsatte person og opholdsrum. Som en naturlig følge af dette er det forbundets opfattelse, at beføjelserne til evt. brug af magt ved sådanne foranstaltninger, "følger" med. Det skal bemærkes, at forbundet forventer at det er udannet uniformeret personale der leder disse aktioner.

3. Undersøgelse af besøgende og indsatte ved anvendelse af narkotikahunde

Der er i forvejen tradition for brug af narkotikahunde ved undersøgelser af de indsatte opholdsrum. Dette foregår på en yderst professionel måde og giver ikke anledning til problemer i dagligdagen.

Det er Fængselsforbundets holdning, at det vil være en oplagt mulighed ligeledes at benytte Kriminalforsorgens narkotikahunde til, at begrænse mulighederne for indsmugling af narkotika i fængslerne.

4. Behandlingsgaranti for indsatte i fængsler og arresthuse

Fængselsforbundet har ingen bemærkninger til, at behandlingsgarantien udvides til også at omfatte personer der afsoner en kort fængselsstraf, og varetægtsarrestanter, dog med et enkelt forbehold. En evt. udvidelse af behandlingsgarantien må ikke medføre, at den uniformerede gruppe pålægges yderligere arbejdsopgaver.

I forbindelse med behandlingsgaranti vil vi afslutningsvis bemærke, at Fængselsforbundets holdning er, at der bør sættes på kvalitet frem for kvantitet, samt at betingelserne for at et behandlingsforløb bliver en succes er, at det følges op af et seriøst udslusningsforløb.

Med venlig hilsen

Kim Østerbye
forbundsformand

DET KRIMINAL
PRÆVENTIVE RÅD

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret

jm@jm.dk
raj@jm.dk

Odinsvej 19, 2
2600 Glostrup

Tlf. 43 44 88 88
Fax 45 15 01 39

dkr@dkr.dk
www.dkr.dk

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Anvendelse af peberspray som magtmiddel, undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum og udvidelse af behandlingsgarantien for indsatte i fængsler og arresthuse.)

24. november 2010

Ved en e-mail af 4. november 2010 har Justitsministeriet anmodet om Det Kriminalpræventive Råds bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

DKR-nummer:
10-131-0500

Et af forslagene i lovforslaget er, at alle indsatte stofmisbrugere skal tilbydes en behandlingsgaranti.

Sagsbehandler: MAL
Direkte tlf.:
45 15 36 52
mal@dkr.dk

Det er en kendt sag, at misbrug af stoffer er en alvorlig risikofaktor i forhold til at udvikle eller fastholde en person i kriminalitet, og at en af de vigtigste veje ud af kriminalitet i sådanne tilfælde er behandling for stofmisbruget.

Den bedste metode til at afholde folk fra fortsat kriminalitet er at give dem muligheder for at blive inkluderet i samfundet efter endt afsoning, og her er behandlingstilbud til stofmisbrugere en kendt virksom metode.

Det Kriminalpræventive Råd støtter derfor op om forslaget om behandlingsgaranti til alle indsatte stofmisbrugere.

Der henvises til ministeriets sagsnr. 2010-730-1220.

Venlig hilsen

Marjun á Lað
Souschef

LANDSFORENINGEN AF FORSVARSADVOKATER

Jmt. modt.
19 NOV. 2010

FORMAND:
HENRIK STAGETORN
ST. STRANDSTRÆDE
1255 KØBENHAVN K
TLF. 33 12 46 11
FAX 33 12 84 45
E-MAIL: HS@STAGETORN.DK

Akt.nr. 16

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh. K

SEKRETARIAT:
AMAGERTORV 11, 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF. 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ER@HOMANNLAW.DK

Amagertorv 11
18. november 2010
ER/ER

Vedr.: Sagsnr. 2010-730-1220. Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Anvendelse af peberspray som magtmiddel, undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum og udvidelse af behandlingsgarantien for indsatte i fængsler og arresthuse).

Ved mail af 5. november 2010 har Justitsministeriet anmodet Landsforeningen af Forsvarsadvokater om en udtalelse vedr. ovennævnte udkast.

Materialet har været udsendt til bestyrelsen, der bemærker, at foreningen den 9. januar 2009 udtalte sig om forsøgsordningen, hvor det blev påpeget, at der er forskel på politiets og Kriminalforsorgens situation, idet politiet er udstyret med skydevåben, og politiets anvendelse af peberspray var derfor en form for nedrustning.

Kriminalforsorgen er ikke udstyret med skydevåben. Kriminalforsorgen har derimod mulighed for at anvende tåregas, hvilket i praksis ikke anvendes. Efter bestyrelsens opfattelse var der ikke forud for forsøgsordningen overbevisende argumenter for at eskalere trusselsniveauet over for de indsatte, og der ses heller ikke at være fremkommet sådanne overbevisende argumenter i lyset af forsøgsordningen. Det forhold, at de ansatte meget gerne vil beholde dette yderligere magtmiddel for at skabe tryghed (!) og gerne vil have mulighed for på visse afdelinger at udstyre personalet permanent med peberspray som personlig udrustning, og at de gerne vil slippe for obligatorisk lægetilsyn til indsatte, der er blevet udsat for peberspray, taler efter foreningens opfattelse ikke for at gøre ordningen permanent.

Hvis man mod foreningens anbefaling fastholder at indføre peberspray blandt magtmidlerne i § 62, fraråder foreningen, at man imødekommer ønsket om at gøre peberspray til en del af personalets permanente udrustning. Modsat politibetjente, der kan være langt fra deres base, når de bliver udsat for tilspidsede situationer, og derfor må slæbe det nødvendige udstyr med, må det være tilstrækkeligt, at fængselsbetjente opbevarer peberspray i vagtstuer eller kontorer.

Foreningen foreslår i givet fald også, at fremgangsmåden med obligatorisk lægetilsyn opretholdes. Anvendelsen af peberspray er ikke ufarlig, stoffet fremkalder irritation i øjne, næse og svælg, personer kan få svært ved at trække vejret og miste orienteringen, ligesom der kan være en psykisk effekt af forskrækkelsen og den forhåbentlig midlertidige blindhed. Foreningen minder i denne forbindelse om U 2010.2372 Ø, hvor der var rejst tiltale og blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1, legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter, idet en privatperson anvendte peberspray mod en anden person, som fik indholdet i ansigt og øjne. Landsrettens flertal (5-1) tiltrådte, at angrebet med peberspray eller lignende på grund af den betydelige smerteforvoldelse og generne med forbigående blindhed og risiko for alvorlig skade var henført under straffelovens § 245, stk. 1.

Den øvrige del af lovudkastet giver ikke anledning til bemærkninger.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotholmsgade 10
1216 København K

Jmt. modt.
29 NOV. 2010

26 NOV. 2010

Sagsbehandler: RHO

POLITIOMRÅDET
POLITISTABEN
Efterforsknings- og Beredskabskontoret
Polititorvet 14
1780 København V

Tlf.: 33 14 88 88

Lokalnr.: 33 32

Fax: 45 15 00 06

E-post: pol-politistab-efterforsk@politi.dk

Web: www.politi.dk

Vedr. høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Ved e-mail af 4. november 2010 har Justitsministeriet anmodet om Rigspolitiets eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Rigspolitiet skal i den anledning oplyse, at udkastet ikke ses at give anledning til politimæssige bemærkninger.

Der henvises til Justitsministeriets journal nr. 2010-730-1220.

Med venlig hilsen

Michael Sverdlin-Højer

politimester

Justitsministeriet
Lovafdelingen

29 NOV. 2010

2010 NR. 730-1220

Advokatrådet

ADVOKAT
SAMFUNDET

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

jm@jm.dk

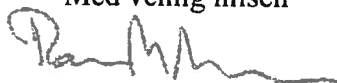
DATO: 12-11-2010
SAGSNR.: 2010 - 5335
ID NR.: 37376

Høring - udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Peberspray)

Ved e-mail af 04-11-2010 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har ingen bemærkninger hertil.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet

Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt elektronisk til: jm@jm.dk

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
Fax +45 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr.5798000161184

J. nr. 2010-4101-0068-6
Sagsbeh. Gunilla Thiim
Mail gut@domstolsstyrelsen.dk

18. november 2010

**Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Anvendelse af peberspray som magtmiddel, undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum og udvidelse af behandlingsgarantien for indsatte i fængsler og arresthuse.) –
Justitsministeriets j.nr. 2010-730-1220**

Ved henvendelse af 4. november 2010 har Justitsministeriet anmodet Domstolsstyrelsen om eventuelle bemærkninger vedrørende høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Anvendelse af peberspray som magtmiddel, undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum og udvidelse af behandlingsgarantien for indsatte i fængsler og arresthuse.).

Domstolsstyrelsen har ikke bemærkninger til forslaget.

Med venlig hilsen

Niels Juhl

Jmt. modt.

15. 11. 2010

Akt.nr. //

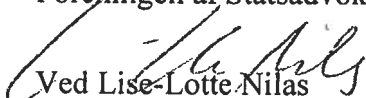
J.nr. SA1-2010-601-0002

Sagsbehandler: RLJ

Tilbagesendes til **Justitsministeriet**, idet jeg ikke har bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

**Statsadvokaten for København og Bornholm,
den 15. november 2010**

Foreningen af Statsadvokater

Ved Lise-Lotte Nilas

Ny6
RLJ

Høring - Peberspray

JUSTITS MINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 04-11-2010
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Randi Graabek
Sagsnr.: 2010-730-1220
Dok.: RAJ41661

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Anvendelse af peberspray som magtmiddel, undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum og udvidelse af behandlingsgarantien for indsatte i fængsler og arresthuse.)

Justitsministeriet skal hermed anmode om en udtalelse over vedlagte udkast til lovforslag om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Anvendelse af peberspray som magtmiddel, undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum og udvidelse af behandlingsgarantien for indsatte i fængsler og arresthuse.)

Justitsministeriet skal anmode om at modtage udtalelsen senest den 25. november 2010.

Der vedlægges en liste over hørte myndigheder og organisationer mv.

Med venlig hilsen

Anette Arnsted

MODTAGET

04 NOV. 2010

Statsadvokaten for
København og Bornholm

SA1-

Slotsholmsgade 10
216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
m@jm.dk

5/11

Østre Landsret
Præsidenten

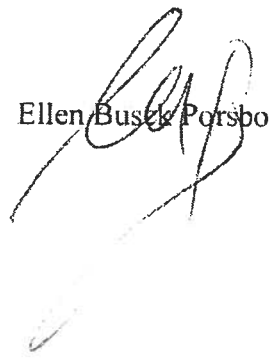
Den 12 NOV. 2010
J.nr. 40A-ØL-52-10
Init. mbm

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Justitsministeriet har ved brev modtaget i Østre Landsret den 4. november 2010 (sagsnr. 2010-730-1220) anmodet om en udtalelse over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Anvendelse af peberspray som magtmiddel, undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum og udvidelse af behandlingsgarantien for indsatte i fængsler og arresthuse.)

I den anledning skal jeg meddele, at forslaget ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen
Ellen Busck Porsbo

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 11. november 2010

JOURNAL NR.

RA-2010-801-0046

BEOES ANFORT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: MLY

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

Ved e-mail af 4. november 2010 (j.nr. 2010-730-1220) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Anvendelse af peberspray som magtmiddel, undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum og udvidelse af behandlingsgarantien for indsatte i fængsler og arresthuse.)

I den anledning skal jeg meddele, at rigsadvokaturen ikke har bemærkninger til forslaget.

På rigsadvokatens vegne

Jens Røn

Akt.nr. 6

Randi Graabek

Fra: Hanne Margrethe Duus (304hmd)

Sendt: 5. november 2010 11:20

Til: Justitsministeriet

Emne: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Peberspray)

Vi har ikke bemærkninger

Med venlig hilsen

Hanne Duus - HK

Fra: Justitsministeriet

Sendt: 4. november 2010 11:49

Til: Jeppe Ellegaard (729jke); 'center@humanrights.dk'; 'post@retssikkerheds-fonden.dk'; 'er@homannlaw.dk'; 'gat001@politi.dk'; 'mail@danskeadvokater.dk'; 'jka001@politi.dk'; 'samfund@advokatsamfundet.dk'; 'mail@politiforbundet.dk'; 'rigsadvokaten@ankl.dk'; 'dff@danskfaengselsforbund.dk'; Anne Marie Heckscher (205amh); Hanne Margrethe Duus (304hmd); 'dommerforeningen@gmail.com'; 'krim@krim.dk'; 'pbj@ankl.dk'; 'ledelsessekretariat@politi.dk'; 'karenmoestrupjensen@shret.dk'; 'dkr@dkr.dk'; 'ds@socialrdg.dk'; 'kff@kff.dk'; 'amnesty@amnesty.dk'; 'bjorn.elmquist@advokathca.dk'

Cc: EJOURStrafferetskontoret (951s18)

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Peberspray)

JUSTITS MINISTERIET

Randi Graabek
kontorfuldmægtig

Tlf.: 7226 8778
Mail: raj@jm.dk

Slotsholmsgade 10
1216 København K
7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

- 5 NOV. 2010

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2010 NR. 730 1220

05-11-2010

Præsident Henrik Rothe
Sø- og Handelsretten
Bredgade 70, 1260 København K.
Tlf.: 33 47 92 22 Fax.: 33 47 92 82

Jmt. Mdt. Akt.nr. 7
- 9 NOV. 2010

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotholmsgade 10
1216 København K

Den 05/11 2010
J.nr. H 35/10

Sø- og Handelsretten har ingen bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (sagsnr. 2010-730-1220).

Med venlig hilsen

Henrik Rothe

- 9 NOV. 2010

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2010 NR. 730-1220

Akt.nr. 5

Randi Graabek**Fra:** Anne Marie Heckscher (205amh)**Sendt:** 5. november 2010 12:27**Til:** Justitsministeriet**Emne:** SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Peberspray)

Til Justitsministeriet

I anledning af høringen om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m. v. (perbespray) kan det oplyses, at Foreningen af Fængselsinspektører ikke har bemærkninger til ændringsforslaget.

Med venlig hilsen

Anne Marie Heckscher
Formand**Fra:** Justitsministeriet**Sendt:** 4. november 2010 11:49**Til:** Jeppe Ellegaard (729jke); 'center@humanrights.dk'; 'post@retssikkerheds-fonden.dk'; 'er@homannlaw.dk'; 'gat001@politi.dk'; 'mail@danskeadvokater.dk'; 'jka001@politi.dk'; 'samfund@advokatsamfundet.dk'; 'mail@politiforbundet.dk'; 'rigsadvokaten@ankl.dk'; 'dff@danskfaengselsforbund.dk'; Anne Marie Heckscher (205amh); Hanne Margrethe Duus (304hmd); 'dommerforeningen@gmail.com'; 'krim@krim.dk'; 'pbj@ankl.dk'; 'ledelsessekretariat@politi.dk'; 'karenmoestrupjensen@shret.dk'; 'dkr@dkr.dk'; 'ds@socialrdg.dk'; 'kff@kff.dk'; 'amnesty@amnesty.dk'; 'bjorn.elmquist@advokathca.dk'**Cc:** EOURStrafferetskontoret (951s18)**Emne:** Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Peberspray)
JUSTITS MINISTERIETRandi Graabek
kontorfuldmægtigTlf.: 7226 8778
Mail: raj@jm.dkSlotsholmsgade 10
1216 København K
7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dkJustitsministeriet
Lovafdelingen

2010 NR. 730-1220-

05-11-2010

Vestre Landsret
Præsidenten

Akt.nr. 15

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-49-10
Den 11/11 2010

Justitsministeriet har i brev modtaget 4. november 2010 (Sagsnummer 2010-730-1220) anmodet om en udtalelse om et udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Anvendelse af peberspray som magtmiddel, undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum og udvidelse af behandlingsgarantien for indsatte i fængsler og arresthuse).

I den anledning skal jeg meddele, at udkastet ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Denne udtalelse sendes alene elektronisk og til jm@jm.dk.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Københavns Byret

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 33 44 80 00
Fax 33 44 84 88
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2010.52

Dato 23. november 2010

Ved en e-mail af 4. november 2010 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse til lovforslag om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at forslaget ikke giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til jr.nr.2010-730-1220.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen